

Віталій МАРКІВ: «МИ ПРОДЕМОНСТРУВАЛИ НА ВЕСЬ СВІТ, ЩО ГОТОВІ НЕ ТІЛЬКИ ЗАХИЩАТИСЯ, АЛЕ Й ЗАВДАВАТИ ДУЖЕ БОЛЮЧИХ УДАРІВ У ВІДПОВІДЬ»

Більшість українців знають військовослужбовця Віталія Марківа через кримінальну справу в Італії, де його кілька років тому звинуватили у причетності до вбивства італійського фотокореспондента та російського перекладача під час бойових дій на Донбасі у травні 2014-го.

Вона була гучною та привернула всесвітню увагу. Акції на підтримку Марківа відбувалися у багатьох містах світу. Часто обговорювався «російський слід» у цій справі й бажання Москви за будь-яку ціну посадити українського військового. Однак італійський суд виправдав Віталія, і він повернувся додому в Україну. Сьогодні ж знову воює проти росіян у складі свого батальйону оперативного призначення ім. Кульчицького Нацгвардії України.

«ЯКБИ ДО РОЗБИТОЇ РОСІЙСЬКОЇ ТЕХНІКИ НА ХРЕЩАТИКУ ПОСТАВИЛИ 45 ТИСЯЧ ТРУН, ЦЕ БУЛО Б ЩЕ БІЛЬШ ВИДОВИЩНО»

– Знаю, що ви змалечку хотіли бути військовим, і що ваш тато – десантник.

– Саме так. Мені з дитинства подобалася військова форма. Я деколи вдягав головний убір батька, брав іграшковий автомат, а коли мене мама або батько вели в садочок, я розказував, що йду в армію (посміхається. – О.М.).

– Це той випадок, коли мрії здійснюються, але за трагічних обставин – у 2014 році вам довелося йти добровольцем на російсько-українську війну.

– Справді, деякі події можна назвати фатумом, долею. Для кожної людини рано чи пізно настане смерть. Однак невідомо, як ми проживемо своє життя. Треба брати все в свої руки та намагатися бути його режисером. Можна жити так, щоб залишити по собі слід. Бо матеріальні цінності – тимчасові. А те, що буде після тебе, може стати корисним. Або ні. Тут все залежить від людини, її світогляд та виховання. Мене батьки виховували таким чином: бути вдячним кожному дню, любити свою країну та не забувати своє коріння. Я намагаюся жити так. І так само виховуватиму свого сина.

– Я так розумію, саме завдяки такому вихованню батьків ви вже вдуме на фронті. Хочу попросити вас порівняти ці два періоди – 2014 рік та сьогоднішня. Чим різняться? Зрозуміло, що найперші відмінності – це масштабність та вже відкриті дії росії, а не чергова казка: «нас там нет, это Украина сама себя обстреливает». А що ще?

– Ви правильно говорите: це вже не є прихованою окупацією. Зараз росія на весь світ показала своє справжнє обличчя. На жаль, саме нам, українцям випала така тяжка доля – стикнутися із цим величезним злом не тільки для нашої країни, а й усій світової системи безпеки. Адже куди б не ступала російська нога, там проливається кров та є жертви серед цивільних. Вони можуть тільки знищувати і грабувати. Це, по суті, та сама орда – діють за тим самим сценарієм. Кацапи, рашисти, окупанти лютують, коли заходять в українські міста та на власні очі бачать, як живуть українці. Їх готували до цієї війни не лише вісім останніх років, а ще з моменту розпаду Радянського Союзу. Їхня гігантська машина пропаганди розказувала, що Україна – це недореспубліка, що такої держави взагалі немає, що ми – малороси. А зараз побачили, як ми живемо, на що ми здатні. Це наводить на них велику лють.

Ви запитуєте, що ще змінилося за час війни? Те, що ми розкрили реальні «карти» росіян: вони можуть брати лише силою та кількістю, але в жодному разі не якістю. Звичайно, непотрібно недооцінювати противника. У них є ця сила й засоби. Але відсутня мотивація. Рано чи пізно в окопах вони розуміють: ось зараз їм прийде кінець, то взагалі пропадає бажання воювати. Ти сюди прийшов грабувати, нажитися на чужому горі та крові. Якою б не була ціна цієї наживи, ти намагатимешся врятувати своє нікчемне життя. Ти не здатен нічого зробити власноруч. Можеш лише забрати чуже. Коли я стикався з ними в Італії, бачив, як поводяться. Особливо ті, хто певний час збирали гроші, щоб приїхати в чужу країну та поводити себе по-царськи. У них є такий комплекс меншовартості. Тобто 15-20 років накопичують статки, щоб 10 днів поводити себе за кордоном, вибачте, як свині. В Італії щодо них почали застосовувати такий вислів: «Руссо туристо обліко морале». Італійці знають те, що перебування росіян тут – тимчасове. А також те, що ті не залишають по собі нічого людського. Лише кошти. Тобто там, так би мовити, раді хіба що російським грошам і все. Тому що бачать сутність росіян. А її не змінити. Звісно, не варто узагальнювати. Але більша частина російського суспільства живе так, як я описав. Такі у них моральні цінності.

– Охарактеризуйте тоді російського військового. Зрозуміло, що мотивації там немає. Воює за фінансову винагороду, а не за ідеали чи принципи. А на полі бою він який?

– Тут потрібно розділяти. По професійному військовому одразу видно, як він володіє зброєю, як знає військову обстановку. Але таких тут одиниці. Приписувати їм якусь військову доблесть я не буду. Тому що у нас є чимало прикладів української доброти, за яку відплачувати скаліченими полоненими. Російські солдати неодноразово своїми вчинками довели: їм не варто довіряти. Ми бачили їхні підступні плани, починаючи ще з ДАПу, коли вони під прикриттям того, щоб забрати своїх вбитих та поранених, замінували та підірвали термінал. Ми пам'ятаємо, як вони «організували» «зелений коридор» під час Іловайського котла, коли сталася трагедія. Ми знаємо, в якому стані від них повертаються наші військовополонені. Зрозуміло, що російські солдати – нелюди. Називати їх військовими не буду. Як я сказав, це просто орда, яка не має ні честі, ні доблесті.

Однак, ще раз повторюю: не потрібно недооцінювати ворога. Водночас, його треба бити з десятикратною силою. Також усім українцям потрібно розуміти: з росіянами не-

можливо і не потрібно домовлятися. Тому що вони не тримають слова. Вони підступні, не дотримуються правил і розуміють тільки закони сили: хто сильніший, той і буде правий. Тому з ними потрібно діяти саме таким чином. Як тільки вони отримуватимуть в десятикратному розмірі, то не лізтимуть. Нам потрібно «переламати хребет» цій «істоті» – суцільному центру зла. Лише тоді в Україні настане мир. Треба переосмислити обороноздатність нашої країни й сконцентруватися на тому, що, на жаль, у нас є такий сусід, він нікуди не подінеться. В нинішньому стані росія буде загрозою не тільки нам, а й як мінімум усім сусіднім країнам, з якими має кордон. Вона не нападатиме лише на сильну країну. Росіяни розказували, що їхній армії «нет аналогов» і роздули її значимість. Однак по суті, коли є лише кількість, але відсутня якість, рано чи пізно це призводить до краху.

А ми маємо розуміти, що є козацького роду. Потрібно зазирнути у свою історію і знати її, адже тільки тоді можна будувати своє майбутнє. Ви ж бачите, що росіяни хотіли списати та знищити нашу історію. Адже бачили, що неможливо перемогти український народ, коли він об'єднаний. Тому намагаються посіяти розбрат через мовне та релігійне питання. Чим скоріше ми це зрозуміємо, остаточно об'єднаємося й не буде цього: «війна йде десь там – далеко від моєї домівки», тим краще. Так, зараз ця ситуація вже змінюється, адже ракети летять по всій території України. Але є ще люди, які не зовсім зрозуміли, що відбувається. Декому просто байдуже, під яким прапором жити. Однак це теж треба виправляти на законодавчому рівні.

– **Як саме?**

– Потрібно створювати такі умови, щоб сепаратизм та будь-які заклики до повалення державних інституцій каралися за законом не штрафами та адмінроботами, а реальними термінами. Коли людина відчуватиме, що за свої слова, співпрацю з окупантами, колабораціонізм може нести велику кримінальну відповідальність, задумуватиметься. Тому що ми тут в окопах захищаємо не тільки наші сім'ї, родини й домівки, а й нашу країну. У нас іншої не буде. Ця війна – за існування. Дійсно, за незалежність. Ми повинні закінчити цю справу, якою займалися ще наші предки, але, на жаль, їм не вдалося її остаточно завершити. Лише сильна країна – це запорука успішної держави. Насамперед, сильна армія.

– **На щастя, наша армія порівняно з 2014 роком сьогодні краща. Крім того, нам допомагає Захід. Ось-ось має запрацювати ленд-ліз.**

– Ленд-ліз має стати безперервним постачанням зброї й боєприпасів для посилення нашої обороноздатності. Взагалі завдяки міжнародним партнерам вже зараз ми маємо західну зброю, яка б'є в рази краще, ніж радянська техніка, яку використовують і росіяни. Візьмемо, наприклад, їхні РСЗВ – «Гради», «Урагани», «Смерчі». Так, це страшно зброю, адже здатна накривати великі ділянки. Однак вважається не точною. Якщо порівняти їх із HIMARS, то це небо й земля!

Звичайно, нам потрібно більше зброї, тому що її все одно не вистачає. Противник переважає у кількості ствольної артилерії – знову ж беруть кількістю, а не якістю. Але ця суттєва перевага відчувається в окопах. У них дуже багато боєприпасів. Можливо, високоточні ракети закінчуються, але є інші. Тому це ілюзія, що ось-ось їх не стане, й росіяни припинять по нас бити. Припустимо, вони битимуть менше вглиб України, але тут на Сході ми не відчуваємо, що у них є проблеми із кількістю боєприпасів.

Так, HIMARS завдали шкоди, нанісши удари по великому скупченню російської техніки. Але противник адаптується і починає робити невеликі склади. Тому нам потрібно вийти хоча б на один рівень із їхніми артилерійськими можливостями. Тоді настане переломний момент у війні. Ми зможемо завдати масованих ударів та тримати їх на відстані, і в окопах стане легше, і ми доб'ємо противника морально та психологічно. Він уже відчуває, що буде. Їх же готували до того, що вони за три дні завоюють Україну та пройдуться парадом по Києву, але натомість «отримали по зубах»...

– **Бачили ми нещодавно на Хрещатику їхній «парад» із розбитою технікою.**

– Якби до техніки поставили 45 тисяч трун, це було б ще більш видовищно. Щоб вони зрозуміли, що означає така кількість мертвих «ваньок».

– **Якби ж допомогло! Їх – більше ніж 140 мільйонів. То 45 тисяч – не така вже й велика втрата.**

– Так, тому вони продовжать на нас сунутися. Це та «ракова пухлина», яка не дасть нам можливості спокійно жити. Це гірка правда і реальність. Ми повинні це зрозуміти та адаптуватися. Раз і назавжди треба усвідомити: росія ніколи для нас не була й не буде добрим сусідом. І це видно не тільки по сьогоднішній війні. Якщо пригадати історію, вона впродовж століть робила все, щоб знищити Україну та український народ.

– **Але у нас є ще один сусід – Білорусь. Там влада активно підтримує росію, звідти по нас регулярно ведеться ракетний обстріл. Сьогодні з порядку денного не знято питання про участь білоруської армії у війні на боці росіян, через що може відбутися повторний повномасштабний наступ. Як думаєте, чи це можливо?**

– На війні можливо все! Ніхто не може на сто відсотків стверджувати, що цього не станеться. Я проаналізую й зроблю висновки по тих подіях, які відбулися після 24 лютого. На той момент у Києві не було ніяких суттєвих фортифікаційних оборонних споруд, які б могли значно завдати противнику. На нас тоді йшла навала, яка хотіла взяти місто та зробити бліцкриг. На щастя, їм це не вдалося. Зараз столиця стала набагато сильнішою, ніж пів року тому. Тим більше, ми знаємо, чого чекати від ворога.

Я вважаю, що Білорусь – це ще не росія. Вона дуже схожа, але влада ще не змогла настільки зазомбувати народ. Білоруські військові бачили, яка кількість «200-х» зберігалася на території їхньої країни. Вони знають, яка кількість росіян зайшла, і як ганебно ті відходили. Повірте, по мотивації це дуже сильно б'є. Їм же теж розказували про те, що Україну візьмуть за три дні, адже немає, проти кого воювати – мовляв, тут лише бабусі з дерев'яними автоматами. Але український народ показав росіянам «кігті та зуби». Ми продемонстрували на весь світ, що готові не тільки захищатися, але й завдати дуже болючих ударів у відповідь.

Чи наважиться Білорусь? Там не така вже велика армія. Якщо у них повторяться якісь протести, то у неї банально не вистачить сил вести наступальні дії тут і паралельно придушувати повстання у себе. Там теж це добре розуміють. Але чомусь керівництво країни намагається всидіти на двох стільцях одночасно. Однак усі ж прекрасно знають, чим закінчуються подібні спроби. Тому я лише можу побажати білорусам зберегти здоровий глузд, який убезпечить їх від катастрофи. Бо нам немає чого втрачати, окрім нашої волі. Ми не готові її віддавати. Битимемося за неї та воюватимемо не до смерті, а до перемоги. Це однозначно!

«РОСІЯНИ ВІЛЬНО ПОЧУВАЛИСЯ В КРИМУ. А ЗАРАЗ БАЧАТЬ, ЩО ТАКЕ УКРАЇНЬСЬКА ЛЮТЬ»

– Я так розумію, у вас є особисті рахунки із росією через кримінальну справу в Італії. Це додає мотивації?

– Навряд чи тоді у росіян був інтерес в тому, щоб точно бити по Віталію Марківу. Набагато цікавіше для них було те, що я собою представляв – майданівець, доброволець і людина із непохитною національною ідеєю про вільну, незалежну та соборну Україну, яка не гірше європейських країн. Оце їх зацікавило, тому й виникла та ситуація, яку ви згадали. До речі, після війни ми маємо усі шанси стати дуже потужною країною Європи, тому що ми живемо її цінностями, боронимо їх за рахунок власних життів та доводимо всьому світу, як потрібно захищати власну свободу. Взагалі немає більшої мотивації нищити противника, аніж захист своєї країни – кожна область, місто чи домівку, яка знаходиться під ударом. Для мене найголовніше, щоб ворог, який прийшов на мою землю із мечем, від нього ж і дістав, що заслужив, а також поніс відповідальність. Зокрема найвищі чини країни. Всі знають про Нюрнберзький трибунал, про Міжнародний кримінальний суд в Гаазі. Ми повинні зробити якийсь Київський трибунал. Вони ж хотіли відновити Київську Русь? То ж ми їх породили, ми їх повинні й знищити!

– Є ще один варіант: «ми їх хрестили, ми й відспіваємо».

– Так воно і є! Вони себе називалися братами, але нещадно стріляють в наших цивільних, бомблять все підряд. Ми знаємо, які звірства відбувалися в Бучі та Ірпені. Я там був, коли брав участь в обороні Києва та Київської області, то бачив на власні очі. Все це дає мені достатньо підстав зрозуміти, хто такий «русский ванька», і як з ним боротися.

– Давайте детальніше про те, що побачили в Київській області. Що вам найбільше запам'яталося?

– Погляди цивільних... Знаєте, ті хто евакуюювався у перші дні війни, дійсно, не вірили у те, що таке відбувається. На дорогах був цілковитий хаос. Я дивився й хвилювався за свою сім'ю, адже вони теж виїхали, тому що 24 лютого о четвертій ранку неподалік нашого будинку пролетіла ракета, та очікувався прорив противника.

– В одному з інтерв'ю ви розказували, що за декілька днів до 24 лютого у вас був зібраний «тривожний рюкзак». Ви щось знали чи просто здогадувалися?

– Тоді ми з побратимами очікували на вторгнення. Коли просочилася інформація, що росіяни розгортають польові шпиталі, вибудовують логістику та створюють склади, стало зрозуміло: це не військові навчання, а щось готується. Для вторгнення шукатимуть привід. Зрештою знайшли: вирішили провести денацифікацію. Натомість отримали протилежне – українізацію усього українського суспільства. Знаєте, я в одному із інтерв'ю теж говорив про те, що війна у Афганістані поклала кінець існуванню Радянського Союзу. А війна в Україні покладає кінець російській федерації у тому вигляді, в якому вона сьогодні існує. Вона розвалиться. Я щиро сподіваюся побачити цей процес. Усі поневолені народи, які вони захопили, мають право на самостійність та жити без «кирзового чобота», який керує з Москви.

– До речі, щодо наміру денацифікації та результату. Згадала, як ви раніше говорили, що путін об'єднав українців. Пам'ятаєте, за часів Віктора Ющенка на державному рівні впроваджували ідею «Схід і Захід разом»? Зрештою їх поєднала війна в перші ж дні повномасштабного наступу.

– Ви маєте рацію. Це такий екзаме́н на ідентичність. Ми повинні були показати усьому світу, але й насамперед собі, хто ми такі, і на що здатні. Знаєте, яку першу фразу я сказав італійським журналістам, які на мене чекали під в'язницею, коли я вийшов? Вони очікували, що я буду їх ображати та обзивати, адже саме вони лили на мене бруд під час розгляду справи. Сподівалися, що я поведу себе агресивно, а вони покажуть таку картинку на весь світ. Однак я процитував їм слова однієї відомої людини: «Не питай, що твоя країна може зробити для тебе. Краще запитай, що ти можеш зробити для своєї країни». Так от я був готовий заради своєї країни пожертвувати своєю волею, коли не пішов на співпрацю з органами слідства, бо це б виглядало, як державна зрада. Я дав присягу на вірність українському народу і був готовий до останнього дня протриматися, незважаючи ні на що. Саме тоді я зрозумів важливість тих слів, які вам зачитував. Якщо кожен буде готовий робити щось для своєї країни, то і реакція буде відповідною. Ми повинні зрозуміти, що держава – це не є живий суб'єкт. Саме населення є країною. Від наших рішень та поведінки залежатиме її майбутнє. Територія нашої держави – це корабель, а населення – це команда, яка обирає капітана, який рухатиметься по завданому курсу. Якщо все суспільство «гребтиме» в одному правильному напрямку, цей корабель допливе до своєї мети. Чим скоріше ми зрозуміємо, що Україна складається з нас самих, наших думок, прагнень, мрій та дій, тим швидше народиться яскраве майбутнє. Зараз ми пишемо новітню історію – не лише власну, а й світову. Проходимо екзаме́н на ідентифікацію, хто ми такі. Я вважаю, що ми його пройдемо і вийдемо переможцями. У нас тут немає альтернативного плану!

– А що ви перше подумали зранку 24 лютого?

– Що стався якийсь терористичний акт. Одразу подзвонив куму, який теж є військовослужбовцем. Він відповів: «Наді мною літають літаки. Скоріш за все, почалося. Це вже повномасштабна війна». Ми один одному сказали: «Бережи себе! Побачимося в окопах». Я тоді відправив сім'ю за межі Києва, а сам поїхав у свою військову частину та приступив до виконання поставлених бойових завдань. Але деталі я тут розголошувати не можу.

– Тоді розкажіть, чи прогнозуєте ви, коли закінчиться війна?

– Ні. У нас в країні вистачає людей, які займаються таким прогнозуванням. Я не один з них. Я схилиюся до тієї думки, що наближення перемоги залежить від того, наскільки якісно та ефективно ми нищитимемо ворога. Буде у нас необхідна зброя, щоб масово результативно завдати ударів по всій лінії фронту, тоді наша перемога ставатиме все ближче. А з боку росії буде більше «актів доброї волі». Ми показали, що таке острів Зміїний. Тепер усі бачать, що робиться із Антонівським мостом (розмова відбувається 28 серпня. – О.М.). Вони там в паніці! Я дуже вдячний Верховному Головнокомандувачу, Головнокомандувачу та взагалі всій військовій верхівці нашої країни, що приймають рішення бити там, де росіяни вважали: туди ніколи не попаде. Вони вільно почувалися в Криму. А зараз бачать, що таке українська лють. Однак часових рамок, коли закінчиться ця війна, я не ставитиму. Це станеться тоді, коли у нас будуть сили та можливість нещадно нищити ворога. Повірте, у бійців в окопах мотивації вистачає. Тільки дайте засоби!

Ольга МОСКАЛЮК

«Цензор.НЕТ»